

Verzuim leerplichtige – en kwalificatieplichtige studenten

De Uitvoering

Betreft Standaardisatie verzuimprotocol

Fase 1: Regelregime toepassen

Fase 2: Verzuim 18+ (VSV)

Opdrachtgever

Scalda, College van Bestuur
Ravensteijnweg 1
Postbus 7018
4330 GA Middelburg
0118-558900

Opdrachtnemer

Bestuursdienst
Directeur Bestuursdienst: Rien Kuiken

Uitvoerend

Informatie Management
Informatie Manager: Nico Boom
Ravensteijnweg 1
4337PG, Middelburg
0118 558900

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Uitgangspunten leer en kwalificatieplicht	5
Aanwezigheids-registratie	6
Verzuim	7
Voortijdig Schooluitval (VSV)	8
Rol van ouders en student	9

Inleiding

“Verzuim is vaak de eerste stap richting schooluitval. Daarom is het belangrijk dat onderwijsinstellingen en gemeenten zo snel mogelijk in actie komen bij verzuim van een student of student.”

Ministerie van OCW

Scalda heeft zich ten doel gesteld om tussentijdse schooluitval en voortijdige uitval door afspraken en gerichte acties en maatregelen te voorkomen.

Het doel van dit protocol is bestrijding van verzuim en tussentijdse- en voortijdige schooluitval bij het Scalda. Als er sprake is van verzuim, wat doet de school, wat doet de leerplichtambtenaar, welke andere partners zijn betrokken en hoe is de samenwerking georganiseerd.

Het College van Bestuur van Scalda heeft opdracht gegeven om het verzuimbeleid en voorschriften vast te leggen in een Verzuimprotocol. Het protocol omvat 2 onderdelen: Het beleidsstuk en het uitvoeringsdeel. Naast de wettelijke regels waar partners zich aan moeten houden, is er beleid tussen de gemeente, de leerplichtambtenaren, het RMC, het IB Loket en andere partners over de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

De standaardisatie en formalisatie van het verzuimbeleid binnen Scalda moet ertoe bij dragen, dat wij op een uniforme manier handelen naar, en communiceren over het verzuim; zowel naar de studenten, ouders als belanghebbenden (stakeholders).

Uitgangspunt bij de beschrijving van dit proces is de student: het gaat erom zo snel mogelijk, met zo min mogelijk tussenstappen, een kwalitatief goede oplossing voor zijn probleem te vinden. Daarnaast is ook het belang van de mentor en docent in het oog gehouden: het volgen van de beschreven processen betekent een ontlasting voor de studieloopbaanbegeleiding, doordat verwijzlijnen en procedures helder en eenduidig zijn beschreven.

In zijn algemeenheid geldt dat de processen zijn gebaseerd op de bestaande wet- en regelgeving. Nieuwe ontwikkelingen worden opgenomen als besluitvorming hierover binnen Scalda heeft plaatsgevonden. De processen worden na ieder schooljaar gecontroleerd op hun actualiteit.

Dit protocol dient als richtlijn voor het uit te voeren verzuimbeleid; Het is echter zo dat benoemde regels en maatregelen door de directies en management van Scalda met de nodige common sense ten uitvoer gebracht zullen worden. Het beleid geeft aan welke stappen minimaal genomen moeten worden in de studentbegeleiding. Een Scalda onderwijscluster kan ervoor kiezen extra acties uit te voeren.

Uitgangspunten leer en kwalificatieplicht

“Niemand de school uit zonder startkwalificatie”

Leerplicht, Kwalificatieplicht en het behalen van een Startkwalificatie

Start Leerplicht	Volledige Leerplicht	Kwalificatieplicht	Behalen Startkwalificatie
1e schooldag van de maand na de 5e verjaardag	Tot einde schooljaar waarin de student 16 jaar is geworden	Havo, VWO of MBO diploma (tenminste niveau 2) behaald en de leeftijd van 18 jaar is bereikt.	Havo, VWO of MBO diploma (tenminste niveau 2) behaald en de leeftijd van 23 jaar is bereikt.
	Altijd verzuim melden	Indien geen kwalificatie zoals beschreven altijd verzuim melden	18+ = RMC, uitschrijving te melden door ROC aan RMC

Onze student heeft onderwijs nodig om zich te ontwikkelen, te ontplooiën, maar ook om later meer kans te hebben op werk. Ieder kind is volgens de **Leerplichtwet** volledig leerplichtig vanaf zijn vijfde verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt. Met ingang van 1 augustus 2007 zijn jongeren verplicht om onderwijs te blijven volgen totdat zij een startkwalificatie hebben behaald of totdat ze de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of een mbo diploma niveau 2 BOL of BBL. **De kwalificatieplicht** is een onderdeel van de leerplicht.

Als een jongere 18 jaar is geworden en nog geen **startkwalificatie** heeft, moeten de gemeente en de school zich inspannen om hem of haar alsnog een startkwalificatie te laten halen. De gemeente is dit wettelijk verplicht totdat de jongere 23 jaar is geworden, het onderwijs heeft in dit specifieke geval een meldingsplicht.

Scalda heeft een inspanningsverplichting om te zorgen dat studenten onderwijs blijven volgen. Scalda neemt deze inspanningsverplichting zeer serieus en heeft zich ten doel gesteld dat leerplichtige studenten onderwijs binnen Scalda blijven volgen totdat ze niet meer leerplichtig zijn, dat wil zeggen 18 jaar zijn en/of een startkwalificatie hebben behaald. Uitvallers tot 23 jaar zonder startkwalificatie op minimaal mbo niveau 2 horen tot de groep voortijdig schoolverlaters (VSV-ers). Deze groep valt onder de RMC wetgeving.

Aanwezigheids-registratie

“Een goed voorbereide start... vraagt om een goede opvolging!”

Aanwezigheidsregistratie.

De processen rondom te laat komen en verzuim zijn gebaseerd op de Leerplichtwet. Om hieraan adequaat uitvoering te geven is de aanwezigheid van een **verzuimcoördinator** een vereiste. Hetzelfde geldt voor de invoering van het digitale verzuimloket: slechts een beperkt aantal personen per instelling wordt geautoriseerd om verzuim digitaal te melden aan DUO. Het ligt voor de hand deze taak neer te leggen bij een verzuimcoördinator en de Studenten Advies Dienst (STAD).

Het is aan de clusters om concreet invulling te geven aan de taak van verzuimcoördinator. Invulling van deze taak dient aan te sluiten op de omvang van het cluster en het aangeboden opleidingsniveau. Ook kan overwogen worden om dit de verzuimcoördinator op locatieniveau te installeren.

Voorwaarde voor een goede signalering is een adequate **aan- en afwezigheids registratie**: Om de beschreven processen efficiënt te kunnen uitvoeren is het essentieel dat de student- en zorgdossiers van de studenten up-to-date zijn en dat de verschillende actoren, die met een student te maken hebben, kunnen beschikken over de voor de begeleiding noodzakelijke informatie. In het schooljaar 2010-2011 zullen alle cluster de beschikking hebben over de nieuwe aan- en afwezigheidsregistratie en student begeleidingssysteem van het Scalda.(Participatie en DBS)

Het structureel vastleggen van afspraken, maatregelen en de communicatie hiervan in een aan-afwezigheidsregistratie systeem en een Digitaal Begeleidings Dossier is randvoorwaardelijk. De digitalisering van dit proces maakt het eenvoudiger om aan deze uitgangspunten te kunnen voldoen.

Het is wenselijk dat RMC en de Leerplichtambtenaar een meer pro-actieve rol gaan spelen in het verzuimbeleid van het ROC, als gevolg van de stringenter aan- en afwezigheidsregistratie.

Noot: Zie publicatie onderzoek Kennisnet: “een digitaal klasseboek” november 2010

Verzuim

“Je gaat naar school, óf je leert tijdens het werken, maar je zit niet thuis.”

Wat doet de school?

Als een student ongeoorloofd verzuimt, krijgt de school daar als eerste mee te maken. Het Scalda onderneemt tijds stappen aangezien het wettelijke bepalingen betreft, zodat de student snel kan terugkeren naar school. Het is evident dat alle maatregelen ertoe dienen te leiden het verzuim van de student en het verzuim binnen Scalda tot een absoluut minimum te beperken.

De diverse zuim(soorten) zijn samengevat in de Verzuimkaart; (bijlage A) Deze verzuimkaart is in consensus met het RMC/LPA samengesteld.

Op de verzuimkaart staan de diverse soorten verzuim en de daarbij behorende maatregelen. Het is aan het verzuimbureau van het onderwijscluster om de desbetreffende maatregelen uit voeren. Dit varieert van brieven aan de (minderjarige) student en / of ouders tot en met de gesprekken als gevolg van het verzuim met de mentor en bij hardnekkig verzuim directie of leerplicht / RMC ambtenaar.

Indien er begeleiding noodzakelijk wordt geacht voor de student vanwege sociaal emotionele omstandigheden bv. In de privé sfeer of omdat student leerachterstand heeft opgelopen, kan besloten worden een begeleidingstraject op te starten met het **UBA**. (Unit Begeleiding & Advies). De mentor heeft hierin een sturende rol. Het UBA werkt vanuit de dienst STAD.

Indien er zwaar wegende sociale of psychische redenen aan het verzuim ten grondslag liggen, kan besloten worden de begeleiding te delegeren naar de zgn. **ZAT** teams (Zorg en Advies Team).

In het voorkomende en uiterste geval dat een student niet op de huidige opleiding of school kan blijven, geldt er een inspanningsverplichting voor Scalda om een andere opleiding of school te vinden; de leerplichtige student mag pas bij het Scalda worden uitgeschreven als de student is ingeschreven op een andere school, of indien er sprake is van een vrijstelling van schoolbezoek.

Scalda heeft een actief beleid op het terugdringen van het Verzuim en van de zogenaamde beïnvloedbare uitval in het bijzonder. De door Scalda geformuleerde doelstellingen zijn een vast onderdeel in het strategisch plan.

Voortijdig Schooluitval (VSV)

“Liever vroeger dan later van school ? maar vroeg is nog niet voortijdig....”

De bestrijding van voortijdige schoolverlaters

Schoolverzuim bij een student is vaak de voorbode voor de latere schooluitval. Scholen en gemeenten zetten zich samen met het Ministerie van OCW en de IB-Groep in om voortijdig schooluitval te voorkomen.

Een sluitend proces rond het melden en aanpakken van verzuim is een voorwaarde om schooluitval bij de bron aan te pakken. Om gemeenten en scholen hierbij te ondersteunen is er vanaf het schooljaar 2008-2009 landelijk een digitaal '**verzuimloket**' ingevoerd. Sinds 1 augustus 2009 zijn alle VO- en MBO-instellingen verplicht om het verzuim van jongeren tot 23 jaar te melden via het Digitaal Verzuimloket van de Dienst Uitvoering Onderwijs (**DUO**, voorheen IB-Groep).

Scalda is verplicht de verzuimgegevens tijdig bij dit loket aan te leveren. Het digitaal verzuimloket informeert de juiste woongemeente van de gemelde student (RMC / Leerplicht), zodat hierop actie ondernomen kan worden. Dit verzuimloket maakt het melden makkelijker én sneller, want iedereen meldt via hetzelfde loket, op één manier. Zo blijft er meer tijd over voor waar het echt om gaat: het binnen boord houden van de jongeren, die dreigen uit te vallen.

De informatie die wordt uitgewisseld gaat alleen over het verzuim van een student en de status van het verzuim en niet over de achtergrond van het verzuim (wat is er precies aan de hand, wat is er al gedaan aan handhaving). Scalda en de leerplichtambtenaar* of RMC-functionaris* blijven hier verantwoordelijk voor.

Met een juiste, correcte registratie van verzuim, en in een vroeg stadium signalering en aanpak van het verzuim kunnen we het voortijdig schoolverlaten beter bestrijden en terugdringen. Het bijhouden van de administratie is in de allereerste plaats een verantwoordelijkheid van SCALDA. Leerplichtambtenaren zullen die verzuimadministratie tenminste één keer per jaar controleren om te bezien of de leerplicht voldoende gehandhaafd kan worden. In aanvulling op de wettelijke opgave, zijn directe en korte communicatielijnen tussen Leerplichtambtenaar en het ROC een vereiste om het verzuim adequaat te bestrijden.

Noot: Benamingen functionarissen RMC en LPA worden door RMC getoetst en wellicht nog aangepast

Rol van ouders en student

Tot slot

De student en ouders zijn primair verantwoordelijk voor de aanwezigheid in de te volgen lessen.

Verlof vragen staat vrij...en weigeren daarbij

De directeur is bevoegd een besluit te nemen over een extra verlofaanvraag voor maximaal tien dagen in een schooljaar (aaneensluitend of bij elkaar opgeteld.) De leerplichtambtenaar is bevoegd een besluit te nemen over een extra verlofaanvraag voor meer dan tien dagen. Hij doet dit altijd in overleg met de schooldirecteur. Bij een beslissing moeten de directeur van de school en/of de leerplichtambtenaar het algemeen onderwijsbelang afwegen tegen het persoonlijk belang van de jongere en zijn gezin. Extra verlof wordt gegeven als hiermee een onredelijke situatie wordt voorkomen! De directeur en de leerplichtambtenaar zijn niet verplicht deze regels toe te passen. Het kunnen dus meer, maar ook minder verlofdagen zijn dan aangevraagd.

Waar kan de ouder / student bezwaar maken als men het ergens niet mee eens ben?

Dat is afhankelijk van waar men bezwaar tegen aan wilt tekenen. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft belanghebbenden de mogelijkheid om bezwaar te maken bij het bestuursorgaan dat de beslissing heeft genomen. Na eventuele afwijzing van het bezwaar is er beroep mogelijk bij de rechtbank (sector bestuursrecht). Tegen besluiten die worden genomen door een schooldirecteur, bijvoorbeeld over vrijstelling van schoolbezoek, kan bij hem bezwaar worden gemaakt. Bij afwijzing staat beroep open bij de rechtbank, sector bestuursrecht. Klachten over een leerplichtambtenaar kunnen worden ingediend bij de gemeente waar deze persoon werkzaam is.

Bronnen: Scalda management en medewerkers, RMC en leerplichtambtenaar (Regio Zeeland, Henk Loof)

Bijlage A: Begrippenlijst

Bijlage B: Verzuimkaart